

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра агрохімії і ґрунтознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Геоморфологія

Освітня програма Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №2 від “11” вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Геоморфологія
Освітня програма	Агрономія
Спеціальність	201 Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	нормативна
Курс / семестр	1 курс / 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 18 год. Практичні заняття – 12 год. Самостійна робота – 60 год. Форма контролю - залік
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Геоморфологія» охоплює вивчення форм рельєфу земної поверхні, їхнього походження, розвитку та динаміки під впливом природних і антропогенних факторів. Курс розкриває зв'язок між рельєфом, геологічною будовою та екологічними умовами, що є основою для прийняття рішень у природокористуванні, землевпорядкуванні, будівництві та охороні навколишнього середовища.

Вивчення «Геоморфології» допоможе агрономам ефективно адаптувати агротехнології до різних геоморфологічних умов, підвищуючи їхню стійкість до кліматичних змін і знижуючи негативний вплив антропогенної діяльності на довкілля.

Мета та цілі курсу:

Метою вивчення дисципліни «Геоморфологія» є формування у майбутніх агрономів знань про рельєф як один із ключових факторів, що впливають на ґрунтові, водні та кліматичні умови, а також розвиток навичок застосування геоморфологічних даних для ефективного управління агроландшафтами, підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь і раціонального використання природних ресурсів.

Цілі дисципліни:

- ✓ вивчення форм і процесів рельєфоутворення та їхнього впливу на властивості ґрунтів і розподіл водних ресурсів;
- ✓ розуміння взаємозв'язку між рельєфом і умовами вирощування сільськогосподарських культур;
- ✓ оволодіння методами оцінки рельєфу для оптимального планування аграрних заходів, таких як вибір типу обробки ґрунту, меліорація та захист територій від ерозії;
- ✓ формування екологічного підходу до ведення сільського господарства, спрямованого на збереження природних ландшафтів..

Компетентності

Загальні

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
6. Навички здійснення безпечної діяльності.

7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність працювати в команді.
9. Здатність спілкуватися з нефакхівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей).
10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Фахові

1. Готовність до комунікації в усній та письмовій формах на державній мові України, а також іноземній мові в межах вирішення завдань професійної діяльності.
2. Здатність використовувати базові знання з основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція і насінництво сільськогосподарських культур, агрохімія, агрометеорологія, плідівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, фітопатологія, ентомологія, агрофармакологія та інші).
6. Здатність розуміти сутність сучасних проблем агрономії, науково-технічну політику в межах виробництва екологічно-безпечної продукції рослинництва.
9. Уміння дати оцінку придатності земель для вирощування сільськогосподарських культур з урахуванням виробництва якісної продукції.
10. Навички оцінювання, інтерпретації й синтезу теоретичної інформації та практичних, виробничих і дослідних даних в галузях сільськогосподарського виробництва.
14. Навички управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.
15. Вміти застосовувати фахові компетентності, щоб претендувати на первинні посади з агрономічних спеціальностей.

Програмні результати навчання:

4. Здатність демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів математики, фізики і хімії в обсязі, необхідному для володіння відповідними знаннями в галузі сільськогосподарського виробництва.
11. Здатність здійснювати оцінку фактичного стану родючості ґрунтів та прогнозувати зміну цього стану на короткочасну та довготривалу 15 перспективу, розробляти комплекс заходів підвищення родючості ґрунтів та їх охорони.
25. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ до геоморфології.	Знати: предмет, завдання та методи геоморфології. Значення геоморфології для агрономії. Взаємозв'язок рельєфу, ґрунтів та агрокліматичних умов.	Виконання самостійної роботи.
2.	Тема 2. Процеси рельєфоутворення.	Знати і розуміти: внутрішні (ендогенні) процеси: тектоніка, вулканізм. Зовнішні (екзогенні) процеси: ерозія, денудація, акумуляція. Роль рельєфоутворювальних процесів у формуванні ґрунтів.	Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
3.	Тема 3. Типи рельєфу та їх сільсько-господарське значення.	Рівнини: аллювіальні, лесові, моренні. Гірські та передгірські території: особливості використання в агрономії. Карстові та ерозійні форми рельєфу.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт.

			Виконання самостійної роботи.
4.	Тема 4. Геоморфологічні фактори ґрунтоутворення.	Знати: вплив геологічної будови на рельєф і ґрунтові умови. Взаємозв'язок між мікрорельєфом і властивостями ґрунтів. Роль геоморфологічних умов у формуванні ґрунтового покриву.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
5.	Тема 5. Геоморфологічне зонування та агрокліматичні зони України.	Знати: основні геоморфологічні зони України. Особливості рельєфу та їх вплив на сільське господарство. Використання геоморфо-логічних даних у регіональному плануванні аграрної діяльності.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
6.	Тема 6. Роль рельєфу у водному режимі ґрунтів.	Знати і розуміти: вплив рельєфу на стік, дренаж і зволоження території. Розподіл ґрунтових і поверхневих вод залежно від рельєфу. Заходи з оптимізації водного режиму ґрунтів.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
7.	Тема 7. Геоморфологічні дослідження для агрономії.	Знати: методи аналізу рельєфу (топографічні карти, ГІС-технології). Геоморфологічні карти та їх використання в агрономії. Польові дослідження рельєфу.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.
8.	Тема 8. Екологічні аспекти використання рельєфу в агрономії.	Знати і розуміти вплив аграрної діяльності на рельєф. Забезпечення екологічної рівноваги на сільськогосподарських угіддях. Природоохоронні заходи в агроландшафтах.	Тестування за темою. Виконання практичних робіт. Виконання самостійної роботи.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне заняття	50
Самостійна робота	-
Індивідуальне завдання	-
Залік (у 4 семестрі).	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																		-	
Практичні з-тя						10		10		10			10			10		50	
Самостійна р-та																			
Індивідуальні завдання																			
Залік																	50	50	
Всього за тиж-нь						10		10		10			10			10		50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Кабінет 106, 35 м ²	Мультимедійний проектор, 1 шт Мультимедійний екран, 1 шт
Література	
<p>1. Адаменко О. М., Рудько Г. І., Чепіжко О. В. та ін. Геологія з основами геоморфології: підруч. для студ. екол. і геогр. спец. вищ. навч. закл. Чернівці: Букрек, 2010. 398 с.</p> <p>2. Байрак Г. Методи геоморфологічних досліджень : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 292 с.</p> <p>3. Байрак Г. Р., Гнатюк Р. М., Горішний П. М., Хомин Я. Б. Практикум з курсу «Геоморфологія»: Навч-метод. посібн. (видання друге виправлене і доповнене). Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка 2015. 86 с.</p> <p>5. Гунька Н. Геологія та геоморфологія: підручник. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2002. 574 с.</p> <p>6. Карпов В. Г. Геологія з основами геоморфології (Сучасні геодинамічні процеси) : навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 108 с.</p> <p>7. Колтун О.В. Вступ до геоморфології: навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Колтун. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 80 с.</p>	

8. Коротун І. М. Прикладна геоморфологія. – Рівне : Держ. ред.-вид. пво, 1966. – 132 с.
9. Кравчук Я. С. Геоморфологічне картографування : навч. посібник / Ярослав Кравчук. – Львів : видавничий центр ЛНУ ім. Ів. Франка, 2006. – 176 с.
10. Лико Д. В., Мартинюк В. О. Геологія, геоморфологія, метеорологія, гідрологія, ландшафтна екологія: поняття, терміни, категорії. Навчальний посібник. Рівне: РДГУ, rshu.in.ua/images/knug/335.pdf
11. Основи геоморфології [Електронний ресурс] / С. В. Міхелі, Т. І. Ткаченко. – К. : [б. в.], 2008. – 112 с.
12. Павловська Т. С. Геоморфологія : терміни й поняття (коментар) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Тетяна Сергіївна Павловська ; за ред. проф. І. П. Ковальчука. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 284 с.
13. Стецюк В.В., Ковальчук І.П. Основи геоморфології : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / За ред. О.М.Маринича. – К. : Вища шк., 2005. – 495 с.
14. Стельмах О. Р. Геоморфологія та четвертинна геологія : конспект лекцій / О. Р. Стельмах. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. 122 с.
15. Стельмах О. Р. Геоморфологія та четвертинна геологія : лабораторний практикум / О.Р. Стельмах. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. 27 с.
16. Адаменко, О. М., Пилипенко А. А., Фоменко Н. В. Екологічна геоморфологія : лабор. практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2004. 54 с.
<http://chitalnya.nung.edu.ua/ekologichna-geomorfologiya.html>

7. Контактна інформація

Кафедра лісового і аграрного менеджменту	Факультет природничих наук вул. Галицька, 201 каб. 206, 107 тел. (0342) 59-61-66 (0342) 59-61-72 сайт: https://kag.pnu.edu.ua/ E-mail: klam@pnu.edu.ua
Контактна інформація викладача	-

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності, Положення про запобігання плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; отримання норм законодавства
--------------------------	---

	про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування занять є обов'язковим. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. За умови відсутності студента на практичних заняттях, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У випадку порушень і зловживань (невідвідування занять більше 50% часу – недопущення до заліку)
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Додаткові бали	Позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

Викладач _____ Й. Гілецький